

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

CAtalogus sancto//rum [et] gestor[um] eor[um]

Petrus <de Natalibus>

Lugduni, 1508

De sancta Judith vidua. Cap[itulum]. lxxx.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70797)

mutuata pecuniam exegit: chirographa ei res-
 struit: eumque secum ad robiam reuoluendum addu-
 xit. **R**aguel igitur filiam suam tobiam tradidit:
 et dimiduum substantie sue in seruis et pecudibus
 camelis et pecunia ei concessit: filiamque suam sa-
 luatibus monitis eruditam in pace dimisit. Qui
 recedentes cum peruenissent ad charram que est
 medio itinere: raphael et tobias precesserunt:
 et saram cum seruis et pecudibus leto gradu ve-
 nire permiserunt: monuitque angelus tobiam ut pe-
 nentes domum oculos patris felle piscis linteret
 et confortium visum recuperaret. Cum autem appro-
 pinquarent ad urbem. Anna mater eius que in
 supercilio montis quotidie sedebat: filium suum
 de longe vidit: et currens viro suo nuntiavit. La-
 nis etiam qui eos secutus fuerat: cauda bladibus
 precucurrit. Tobias ergo surgens duce puero:
 processit obuiam filio: et se mutuo osculantes fle-
 uerunt pro gaudio. **E**rgo tobias iunior felle pis-
 cis oculos patris delinisset: post media quasi
 horam egressa albugine: visum ante quattuor an-
 nos amissum recepit. Nam annorum. lvi. illam per-
 didit: et sexagenarius recuperavit. Post dies ses-
 prem sara nurus eius applicuit: et cum gaudio a
 tobias et anna recepta fuit: omnia quoque que sibi
 acciderant iuuenis enarravit. Deinde raphael
 eis quis esset aperuit: et relicta illis pace dispa-
 ruit. **T**obias vero in timore domini perseverans
 annis adhuc. liij. superuixit: vidit filios nepo-
 tum suorum. Et post annos. cxij. vite sue: in pace
 obdormiuit. Sepultusque est in niniue ciuitate.
Mortua quoque anna eius vxore: tobias cum sa-
 ra et filiis suis venit ad raguel: et cum eo ma-
 sit usque ad finem vite sue: omnemque substantiam
 eius possedit. Et post eius obitum: in sanctitate
 perseverauit annorum. xciij. in pace queuit. Hu-
 ius sancti et duarum sanctarum infrascriptarum
 hic gesta posui: quia dies eorum obitus sunt in-
 certi: et ipsorum hystorie hoc tempore: videlicet ad
 medium mensis septembris ab ecclesia leguntur.
 Hec ex libro tobie: et ex chronicis iosephi hie-
 ronymi et comestoris.

De sancta Iudith vidua. Cap. lxxx.

Adith vi-
 dua inter sanctas
 veteris testamen-
 ti matres: sancta
 que rubi regina a iosepho hie-
 ronymo describitur. Quarum
 sanctitatis laudes in earum li-
 bris specialibus extolluntur.
 Fuit autem iudith de ciuitate
 bethulie orfida: filia merari

de tribu rubi: vxor nobilis manasse ab eo i mul-
 tis diuitiis relictata: que nimia pulchritudine in
 viduitate castissima domino seruebat. **E**t cum ergo
 cambyses filius cyri regis persarum: qui alio no-
 mine nabuchodonosor appellatur: cui pater ad

huc vniuersum regnum assyulorum concesserat anno. xij:
 regni sui: arpharath regem medorum in campo
 vicisset: et regnum eius obtinisset: in superbiam
 elatus misit ad oes vrbes munitiones syrie et das-
 masci usque ad hierusalem exigens ab eis tributa longe
 grauiora quam patres sui. Qui oes vno animo con-
 tradixerunt. Et indignatus rex misit holoferne
 principem militie sue cum exercitu innumerabili ad
 regiones illas: mandans ut nulli hominum vel mu-
 nitionum parceret oculus eius. Qui cum vastasset
 ciliciam et mesopotamiam: et madianitas: et ciui-
 tates multas obruentas destruxisset: et deos earum
 exterminasset: peruenit ad terminos terre israel:
 ut expugnaret eos. Timentes autem filii israel ne
 similia faceret hierusalem et templo domini: clausu-
 runt itinera montium: et se coram domino ieiunium
 et orationibus humiliauerunt ad exhortationem
 heliachim sacerdotis magni. **E**rgo holofer-
 nes audisset quod filii israel itinera con-
 cluserunt contra bethuliam ciuitatem: vocauit duces
 moab et amon: et interrogauit eos: quis esset iste
 populus: aut que virtus eorum. Tunc achior dux
 filiorum amon: narrauit ei: quomodo venisset po-
 pulus ille de egypto in signis mirandis: et deo
 eorum sibi propitio terram chanaan patribus suis
 promissam admirabili potentia obtinissent. Et
 cum deus eorum placatus erat eis: nemo poterat
 illis resistere: cum vero propter peccata sua exaspera-
 bant eum: flagellabat eos. **A**udiens hec holofer-
 nes iratus mandauit achiori illi populo sociari:
 ut illis pereuntibus ipse pariter cum eis periret.
Sicque a seruis suis adductus iuxta bethuliam ma-
 nibus et pedibus vincus ad arbores dimissus est.
Egressi autem fundibularii de ciuitate eum soluens
 res adduxerunt ad populum: quia oia coram populo
 que sibi contigerat enarravit: quem princeps ozias
 in domum suam suscepit. **A**ltera die holofer-
 nes ciuitatem bethuliam poreretur obsedit. Et ves-
 ntens aqueductus qui siuebatur in urbem abstu-
 lit eis aquam. **S**ed ciues bethulie noctibus egres-
 debant ad quosdam fonticulos iuxta muros:
 quibus vtebantur ad refocillandum: potius quam ad
 bibendum. **Q**uod holofernes compertiens: font-
 ebus custodes apposuit: ita ut aqua in ciuitate
 deficeret: post dies autem viginti venerunt duo
 sacerdotes de hierusalem ad populum exhortandum.
Et cum populus siti deficiens velleret ciuitatem
 tradere holoferni: ad presces sacerdotum adhuc
 quinque diebus domini misericordiam expectare
 decreuit. **H**oc audies beata iudith: primum
 quidem eos redarguit: quod terminum domino po-
 suissent: deinde eis imposuit: ut eos eodem sero
 ad portam ciuitatis expectaret. **P**remissa quoque
 oratione lauit se et induit oes vestes suas: com-
 ptas: et ornamenta tulit: et ancillam suam nomine
 abra secum duxit: portans secum cibos aliquos ad
 edendum. **V**eniensque ad portam ciuitatis iussit sa-
 cerdotibus et custodibus ut se usque ad diem ter-
 tium expectaret. **E**rgo descendit montem tenuit

De sanctis in mēse septēbris occurrētibus Fo. cccxxvij.

runt eam exploratores: et duxerunt ad holofer-
nē: qui statim ppter eius nimium decorē captus
est i oculis suis. Cū autē ipm adorasset iudith:
interrogauit eā cur ad se venisset. Que rēdit:
q̄ idcirco venerat: vt saluaret aiā suā: eo q̄
populū suū ppter peccata ipsorū in manu holo-
fernis cognouerat esse tradendum. Addens q̄
deus suus eā miserat vt ipsa sibi hec nunciarer:
suosq̄ vsus cōsilio ipm vsq̄ in hierusalē cū oī ex-
ercitu suo intromitteret: omnēq̄ populū sicut
oues sine pastore obstineret. Que cum holofer-
ni placuissent: iussit ei dare de conuulso suo. Il-
la autē non posse de cibis eorū comedere dixit
ne super se eueniret ira dei. Petiitq̄ sibi dari
copiā per triduum egrediēdi ad orādūz deū suū.
Et ita per tres dies noctibus exibat: et dñm p
suo populo exorabat. Quarto hō die holofer-
nes fecit cenā seruis suis: et iussit vagno eunu-
cho: vt iudith vocaret ad mensam. Cuius pul-
chritudine et ornamentis holofernes captus:
locū dīoz effectus bibit vniūq̄ extra oēm modū
et inebriat⁹ stat⁹ festinavit ad lectū. Vagno autē
iudith in eius cubiculū introduxit: vt concibe-
ret secum holofernes. Quē quoq̄ inebriat⁹ ad
hospitiā festinarunt. Holofernes autē iacebat
in lecto nimia ebrietate sopit⁹. Precepit ergo
iudith ancille: vt ad ostiū cubiculi obseruaret:
et oratiōe premissa cū lacrymis inuocato dño:
pugione holofernis: qui pendeat ad colūā
et oluit: et percutiēs bls in ceruicē eius: caput
ipm abscedit: et inuoluit illd canopeo suo: hoc
est serico reticulato: et tradidit ancille: q̄ misit
illud in perā suā. Et egressę sunt ambe p̄m cō-
suetudinē quasi ad orationē: transeuntēsq̄ ca-
stra venerūt ad portā ciuitat⁹: et vocauit iudith
custodes: apertaq̄ ianua ingressa est: cunctisq̄
cubibus cōcurrētibus ad eā: accensiq̄ lumina
ribus protulit caput holofernis: et oīa que sibi
deus fecerat enarrauit. Vocatusq̄ achior vi-
sōq̄ holofernis capite adorauit deum israel: et
appositus est ad populū dñi. Eunq̄ oīs pplus
laudasset deum: de mandato iudith caput holo-
fernis in muro suspenderunt: et diluculo in ho-
stes impetū fecerūt. Quō vidētes assyr̄i māda-
uerūt p̄ncipē suū vocari. Cū autē intrasset va-
gno: vt excitaret eū: vidit corp⁹ sine capite: nec
inuenit iudith. Quod assyr̄i audientes timore
ac stupore percussi: se in fugā dederūt. Quos
filij israel cedentes vsq̄ ad fines suos persecu-
ti sunt: et vix per .xxx. dies eorū spolia college-
runt. Aniuersa quoq̄ que fuerant holofernis
iudith donauerūt. Post hec ascendit iudith in
hierusalē: et deo grātiās egit. Vocatusq̄ est cā-
byses ab hebreis: secundus nabuchodonosor.
Rediensq̄ iudith berbūliā pseueravit in san-
cta viduitate oibus diebus vite sue: et dimittēs
abiā suā liberā q̄euit in pace annoz. cv. Sepul-
taq̄ est in monumēto manasse viri sui. Dec est
libro iudith et alijs quibus supra.

De sancta hester regina.

Cap. lxxxi.

Esther regi-

na claruit in ciuitate
te susa: que postmo-
dūz edessa dicta est
tpe assueri siue artaxerxis re-
gis persarū: qui regnauit ab
india vsq̄ ad ethiopia supra
ccxxvij. puñcias. Qui tertio
anno imperij sui fecit grande
conuulū cunctis p̄ncipibus
et magnatibus puñciarū: quod durauit. clxx.
dieb⁹ in domo sua mirabili: cuius colūne erant
argenteę: rectum hō instar firmamenti habens
gēmas diuersi coloris: in figura syderū et signo-
rum dispositas. Post hos dies conuulū inuila-
uit omne populū qui erat in susis et discubues
rūt extra domum. vij. diebus in vestibulo horū
deliciarum: quod mira pulchritudine decoratū
erat. Vasti quoq̄ regina fecit conuulū femina-
rum in palatio vbi rex manere consueuerat.
Die autē. vij. precepit rex. vij. eunuchis: vt in-
roducerent reginā in apparatu suo: vt osten-
deret omnib⁹ pulchritudinē eius. Que ad im-
perium regis venire contempsit. Et iratus rex
de consilio. vij. sapientū qui sibi semper astabāt
mandauit: vt ultra vasti non ingrederetur ad
reges: sed altera melior regnaret pro ea: vt per
hoc discerent omnes mulieres nō parū pende-
re mandata maritorū suorum. Igitur ad sug-
gestionem puerozum regis: ceperunt inquiri
virgines in omni regno eius: et tradit aggeo eu-
nicho ad custodiā: et acceperunt cultus et orna-
menta ad libitum suū: vt quecūq̄ oculis regis
placeret ipsa regnaret pro vasti. Erat tunc in
susis iudeus nomine mardocheus de tribu ge-
minū: qui descēderat de transmigratione iechō-
nīe. Hic erat nutritius filie fratris edesse: que
alio nomine dicebatur hester: quā orbatā vtro-
q̄ parēte mardocheus adoptrauerat in filiā.
Hec inter ceteras puellas tradita est eunicho:
que non indicauit populū suū sicut ei manda-
uerat mardocheus. Inuenitq̄ hester grātiā
in oculis eunuchi: et tradidit ei ornamenta pul-
chritora. et. vij. puellas que excolerent eam. Por-
ro virgines per ordinē ingrediebātur ad regē:
et que ab eo egressa fuerat: non poterat ad eum
redire nisi eam ex nōse vocaret. Mardocheus
autē versabatur circa domū regis curas habēs
salutis filie. Tandē ex ordine venit dies: quo
hester ad regē ingressa est in ornatu specioso.
Et inuenit grātiā apud regem: et fecit eam re-
gnare pro vasti. vij. anno regni eius et celebra-
uit nuptias integro mense: donaq̄ largitus est
occasione nuptiarū: iuxta eius magnificentiaz
regalem. Eodē tempore irati sunt duo eun-
chi regis ianitores: et machinati sunt in mortē
eius: quod mardocheum non latuit. Qui iudis

E liij